

FELNŐTT KATEKÉZIS:

Dr. Jelenits István atya: Isten, ember, világ

Jelenits István piarista atya mindig szívesen okít minden korosztályt, temérdek tennivalója és elég súlyos megfázása ellenére szívesen jött közénk. A hallgatók között is szép számmal voltak, akik szeretettel emlékeznek vissza diák éveikre, mikor ő tanította nekik a méltó emberi élet alapjait az iskolában.

Az Ószövetség legvitatottabb története a teremtéstörténet, így szükségesnek és érdemesnek látszik alaposabban megvizsgálni.

Istent a Biblia úgy mutatja be, mint aki az egész látható világot teremtette, minket is beleértve. Az Ószövetségben szereplő egyéb történetekkel összehasonlítva észrevevesszük, hogy a teremtéstörténetben Isten nem egyes szám első személyben beszél, hanem harmadik személyben van róla szó. A Biblia az isteni kinyilatkoztatott tanításokat **nem időrendi sorrendben** tartalmazza. A sugalmazott szövegek a későbbiek folyamán kerültek a mai helyükre.

A teremtéstörténet kezdő mondatának lényege nem a „kezdetben” szó, hanem az a tény, hogy Isten az, aki a világot megteremtette: a fenti, a lenti és a kettő között lévő világot. **A korabeli emberek fogalomvilágát használva tudta Isten a mondanivalóját közölni.** Csak akkor értették meg a tanítását, ha az ő szimbólumaikat alkalmazta. Felhasználta a környező népek homályos istenfogalmait, de helyére tette azokat: Isten nem csak rendet csinált a káoszban vergődő világban, mint ahogyan a korabeli kultúrák tartották a maguk homályos képzeletében, hanem Ő a világ teremtő atyja. A világosságnak a sötétségtől való elválasztása után **hat napban írja le a világ teremtését.** Mi már tudjuk, hogy a világ nem olyan, ahogyan a Biblia leírja: a tudomány sok dolgot feltárt, amely ütközik a szó szerint vett bibliai szöveggel. A

szöveg írójának célja nem a pontos történet leírása - **a Biblia nem történelemkönyv** - hanem a saját, korabeli felfogást tükröző képeit, használta. Olvasói számára akarja bejárhatóvá tenni a teremtés tanítását. A zsidó gondolkodás szerint a világosság függetlenül létezett a napsütéstől, tehát elsőként, még az égitestek előtt teremtette Isten. A második napon elválasztja a felső vizeket az alsó vizektől. Azt gondolták, hogy azért esik az eső, mert ott fenn is víz van, amit egy láthatatlan boltozat visszatart és így alakul ki a légtér. Nem ismerték a víz körforgását, mint ahogyan sok más ma már köztudott dolgot sem. A harmadik mozzanatként elválasztotta a föld és a tengerek határait és növényeket sarjasztott. Az első három nap pontos párja a második három nap: első/negyedik: világosság/nap és égitestek, második/ötödik: alsó vizekbe halak/levegőbe madarak, harmadik/hatodik: föld/ állatok és az ember. Minden teremtő aktus után megáll és kijelenti, hogy **JÓ**, amit alkotott. Isten tehát nem diktálta a szerzőnek, amit leírt, hanem megadta neki azt a felismerést, hogy **Ő** alkotta a világot és a művével meg van elégedve. Jónak teremtette azt és egy határozott terv alapján dolgozott. Továbbá Isten bölcsessége megnyilvánul az egész teremtésben - nem csak egy összedobált kreáció, hanem tökéletes, ahogyan alkotója azt előre elgondolta. A hetedik napon megpihent. Nem volt szüksége a pihenésre, viszont nekünk szükségünk van arra, hogy figyelmeztessen minket: a munka közben elengedhetetlen az, hogy testi és lelki egészségünk érdekében tudjunk pihenni, időt szánni Istennel és embertársainkkal való kapcsolatunk ápolására. Bölcs és szép gazdánk van és egy nagyon szép világot teremtett, amit mi a munkánkkal birtokba vehetünk. **Isten minden tanítása a mi érdekünket szolgálja.** Nem azért tanít, hogy önmagát igazolja, vagy mert szüksége lenne valamire. **A tudomány fejlődésével megrendült az egész bibliai elbeszélés hitele.** Az évszázadokon keresztül megkérdőjelezhetetlen

szövegek hirtelen ellentétbe kerültek a személyes tapasztalattal, a tudomány megfellebbezhetetlen eredményeivel. Az Egyház pedig félt, hogy ha kiderül, hogy a világ nem a Biblia írása szerint való, akkor mi lesz az egész tanítással, mi lesz a Bibliával. Hála Istennek, idővel a Bibliát magyarázó és megkérdőjelező emberek is rájöttek arra, amit a tudomány mindig is mondott: az új dolgokat mindig a már meglévő fogalmaink alapján, a már ismert képvilággal tudjuk elmondani. Isten is így tett: a már meglévő, lehet, hogy rossz, de valamilyen szinten használható fogalmainkat használja mondandójának közlésére. Nem azzal bajlódott, hogy a korabeli embernek elkezdje magyarázni a nap felépítését, a csillagok létrejöttét, vagy az univerzum működését, esetleg az ember kialakulását. Nem is hallgatták volna meg, mert számukra teljesen idegen és érthetetlen dolgokat mondott volna. Isten végtelen türelmével elfogadta az akkori (és a mai) ember tudatlanságát és kivárta, amíg a tudomány által rájövünk arra, hogyan is alakította ki a világot. *A Bibliában mindennek a lényegét* akarta elmondani felhasználva találkozási terepnek a korabeli emberek képzeletvilágát. Ma is vannak olyan emberek, akik szó szerint veszik a Bibliában leírt teremtéstörténetet. Még mindig nem jutott el mindenkire az Egyház mai tanítása, amiben remekül összeegyeztethető a tudomány és a hit. *A tudomány* által egyre jobban feltárul a teremtett világ szépsége, titokzatossága és felfoghatatlan nagyszerűsége. *Nem tud olyat mutatni, ami ellenkezne azzal a ténnyel, hogy Isten teremtette szépnek és jónak a világot. Sőt, egyre inkább igazolja azt.* Merjünk rácsodálkozni, hálát adni és dicsőíteni Őt a nekünk adott végtelen jóért és magyarázzuk el annak, aki nem érti, hogyan értse helyesen, az Egyház magyarázata szerint, a Biblia *igazi* tanítását.

Sajnos, az előadást nem tudtam végig kidolgozni, még sok értékes gondolat hangzott el. Kérem, hogy akit érdekel, hallgassa meg a plébánia honlapján. (www.ujpestkertvaros.hu) Horváthné Kati

MEGHÍVÓ

Örömmel tájékoztatjuk a kedves Híveket,
hogy templomunkban a plébániai

FELNŐTT KATEKÉZIS

következő előadásának időpontja:

6. előadás: február 25. péntek 18 óra

előadó: **Dr. Lukács László atya**
téma: „Új eget és új földet várunk”, avagy
a halál utáni élet teológiája

Helyszín: 1046 Bp. Rákóczi tér 4-8./ hittanterem

Reméljük, hogy a továbbiakban is megtisztelnek jelenlétükkel, minden érdeklődőt szeretettel várunk !

Pályi László plébános és a szervezők